

Donátorok a digitális korszakban

A Compfair '96 számítástechnikai szakkiállítás ideje alatt a Scriptum Kft. sajtótájékoztatót tartott, amelyre az OSZK és a könyvtártudományi folyóiratok képviselői mellett a legnagyobb napilapok, valamint számítástechnikai szaklapok újságírói kaptak meghívást.

A Scriptum az Akadémiai Kiadóval közösen hatalmas feladatot vállalt magára: szótárak, lexikonok kiadására specializálódott. Idegen nyelvű, anyanyelvi, szakmai szótárak, lexikon szerepelnek a jelenlegi kínálatban és a jövőbeni tervekben. A magas színvonalat az Akadémiai Kiadó nyomtatott szótárainak felhasználása és a munkatársak gondos megválogatása biztosítja.

A tájékoztatót korábbi kiadványaik ismertetésével kezdte *dr. Vas Zoltán* igazgató. A kivetítőn sorra jelentek meg a CD-ket bemutató képek, és nyomon követhettük a fejlesztéseket is. Az 1992-ben még csak DOS környezetben használható *Angol-magyar, magyar-angol zsebszótár* és keresőprogram (SPT-GIB) a következő évre Windows-os verzióban is elkészült. 1994-ben jelent meg az első szótár CD-ROM-on, ezt 1995-ben újabb három CD követte, melyekkel a Compfair vásárdíját is elnyerték. Idén két újabb szótárat és egy lexikont mutattak be. A kereső programot is folyamatosan fejlesztik, jelenleg az 3.0-ás verzió a legfrissebb.

Az Ország-féle *Angol-magyar nagyszótár*, az *Angol-magyar, Magyar-angol hangosszótár*, valamint az *Angol-magyar műszaki és tudományos szótár* után megjelent az *Anyanyelvi könyvespolc*, a *Német-magyar hangosszótár*, és a Halász-féle *Német-magyar nagyszótár* is. Legújabb vállalkozásuk az *Új akadémiai kislexikon* kiadása volt, melyen képek is gazdagítják az anyagot. Érdekességként összeállítottak egy 4000 szavas, *hatnyelvű hangosszótárat* is. Különleges értéket képvisel az *Angol-magyar szá-*

mítástechnikai szótár, amellyel a jövőben jelentős fejlesztéseket terveznek.

Az ismertető után hangzott el a maga nemében páratlanul nagyvonalú felajánlás, melynek keretében minden eddigi és ezután megjelenő kiadványukból 3 példányt átadnak az OSZK-nak: egyet archiválásra, egyet további köteles példányként és a harmadikat **használati példányként**, mégpedig **teljes körű hozzáférési lehetőséggel**. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a CD-toronyban elhelyezett szótárakhoz és lexikonokhoz az olvasóteremben az olvasók és kutatók, a hálózatra kapcsolt gépekről pedig a munkatársak érhetik el az összes szótárat és lexikont, melyek korlátlan felhasználási licencének összértéke - a jövőbeni fejlesztéseket nem számítva - több millió forint. E szolgáltatás nagymértékben segíti majd a feldolgozó- és a kutatómunkát, a fordításokat, a nemzetközi levelezéseket és a mindennapi munka számos területét. Az egyidejűleg több szótárban is folytatható keresés rendkívüli mértékben megkönnyíti és meggyorsítja a megfelelő információ elérését. A szövegszerkesztőhöz kapcsolt szótárból egy gombnyomásra kikereshető és átemelhető a kívánt szó vagy kifejezés. Talán még szokatlan a nyomtatott szótárak és lexikonok helyett a CD-s változatok használata, de ez utóbbiak a gyakorlatban hamar bizonyítják hatékonyságukat. Az adományozók felajánlásukkal a nyelvtanulást, a nyelvi kultúra fejlesztését kívánják támogatni.

A GIB program adottságai

Ez a kezelőprogram méltán nyerte el a Compfair vásárdíját, hiszen minden igényt kielégít. Sokrétű keresési módszereinek segítségével a szótár minden eldugott szavát megtalálhatjuk, sőt egyszerre több adatbázisban is kereshetünk anélkül, hogy ez lassítaná a munkát.

A könyvszerző megjelenítés barátságos felületet nyújt a felhasználónak. Ha mégis elakadnánk, egy jól szervezett, környezetérzékeny sűgőhöz fordulhatunk tanácsért. Figyelemreméltó megoldás, hogy a WinWord szövegszerkesztőben dolgozva egyetlen gombnyomásra elővarázsolhatjuk a kívánt kézikönyvet, és a keresés eredményét át is emelhetjük az általunk fogalmazott szövegbe. Mivel a program tárolja a korábban már kikeresett szavakat, így azokat egy pillanat alatt újra lekérdezhetjük. Utólagos kiegészítésként egy szótókeresőprogramot is alkalmazha-

tunk, amely a toldalékolt szavakat is képes megtalálni.

Az adományozók – megismerve az OSZK rendelkezésre álló eszközeit – még azt is följárlották, hogy a CD-torony telítettsége miatt speciális lemezt készítenek számunkra, amelyre együtt fölírják az adatbázisok tartalmát. Ezt a nagyértékű lemezt és a helyi hálózati hozzáférést biztosító szoftvert még ebben az évben birtokukba vehetik az OSZK munkatársai és olvasói.

Az OSZK nevében *Rády Ferenc* főosztályvezető mondott köszönetet a Scriptum vezetőjének és munkatársainak. Párhuzamot vont a régi donátorok, Széchényi, Apponyi és a többiek nagyvonalú gesztusa és a digitális kultúra meghonosításában élenjáró Scriptum vezetői között. Reméljük, hogy a Scriptum felajánlása példaértékű lehet más cégek számára is.

Néhány adat a kiadványokról:

Anyanyelvi könyvespolc

A magyar helyesírás szabályai (11. kiadás) egy jól használható helyesírási útmutató, valamint az *Idegen szavak és kifejezések kéziszótára* is megtalálható a CD-n. Az anyagot egy értelmező szótár teszi teljessé. Valamennyi adatbázisban egyszerre, több szempont alapján is lehet keresni.

Új akadémiai kislexikon

Egyedülálló vállalkozás a nyomtatott alakban is gyakran forgatott kézikönyv kiadása CD-ROM-on. A hatékony és sokoldalú kezelőprogram 30 ezer, hypertext kapcsolatokkal átszótt címszó és 3500 kép gyors elérését teszi lehetővé.

Angol-magyar nagyszótár

A jól ismert Országgh-féle nyomtatott szótár alapján készült, 106 ezer címszót, 111 ezer angol

kifejezést, valamint 332 ezer magyar jelentést tartalmaz.

Rövidítéseket és speciális nyelvtani jelöléseket is alkalmaztak.

Angol-magyar, Magyar-angol hangosszótár

A CD-ROM 32 ezer angol, illetve ugyanennyi magyar címszót, 77 ezer magyar és 102 ezer angol jelentést tartalmaz. Mintegy 70 ezer angol szó helyes kiejtését is meghallgathatjuk. A két szótár között igen egyszerűen és gyorsan tudunk váltani.

Angol-magyar műszaki és tudományos szótár

A szakmai kutató munka hasznos eszköze ez a CD, melyen 84 szakterületről 237 ezer angol kifejezést, illetve 229 ezer magyar jelentést gyűjtöttek össze az alkotók.

Német-magyar hangosszótár

A 78 ezer német címszóból több, mint 50 ezerhez hanganyag is tartozik, ami különösen a nyelvtanulásnál jelent nagy segítséget.

Német-magyar nagyszótár

284 ezer német címszót és kifejezést tartalmaz a kiadvány, amely a jól ismert Halász-féle nagyszótár anyagát hatékony keresési lehetőséggel egészíti ki.

Hatnyelvű hangosszótár

4 ezer alapszót kereshetünk ki, illetve hallgathatunk meg angol, német, francia, olasz, spanyol és magyar nyelven. Külföldi utazás előtt például igen hasznos lehet a legszükségesebb szavak kigyűjtése az érintett országok nyelvén.

Bánkeszi Lajosné

Tisztelt előfizetőnk!

Tájékoztatjuk, hogy a *Magyar Nemzeti Bibliográfia* füzeteinek terjesztését 1997-től a Magyar Posta Rt.-től a kiadó, az Országos Széchényi Könyvtár veszi át. A kiadványok ára a megrendelt példányok számától függően változik – minél több az előfizető, annál alacsonyabb az éves előfizetési díj.

Fel kívánjuk hívni figyelmüket arra, hogy a *Magyar Nemzeti Bibliográfia, Könyvek Bibliográfiája* 1997-től újból szakrendes elrendezésben, név-, cím- és ISSN mutatóval kiegészítve jelenik meg. Ennek következtében terjedelme (és előállítási költsége) is növekszik, ami áremelkedéssel jár.

Az előfizethető kiadványok:

Magyar Nemzeti Bibliográfia. Könyvek Bibliográfiája

ISSN 0133-6843, megjelenik félhavonta

Függeléke: Térképek bibliográfiája, negyedévenként

Előfizetési díj egy évre: 400 előfizető esetén 3 840,- Ft + ÁFA + postaköltség
600 előfizető esetén 2 880,- Ft + ÁFA + postaköltség
800 előfizető esetén 2 640,- Ft + ÁFA + postaköltség

1997-re megrendelem/megrendeljük példányban.

Magyar Nemzeti Bibliográfia. Új Periodikumok

ISSN 1219-6835, megjelenik havonta

Előfizetési díj egy évre: 400 előfizető esetén 720,- Ft + ÁFA + postaköltség
600 előfizető esetén 600,- Ft + ÁFA + postaköltség
800 előfizető esetén 540,- Ft + ÁFA + postaköltség

1997-re megrendelem/megrendeljük példányban.

Magyar Nemzeti Bibliográfia. Időszaki Kiadványok Repertórium

ISSN 0133-6894, megjelenik havonta

Előfizetési díj egy évre: 300 előfizető esetén 3 000,- Ft + ÁFA + postaköltség
500 előfizető esetén 2 400,- Ft + ÁFA + postaköltség

1997-re megrendelem/megrendeljük példányban.

Magyar Nemzeti Bibliográfia. Zeneművek Bibliográfiája

ISSN 0133-5782, megjelenik negyedévenként

Előfizetési díj egy évre: 50 előfizető esetén 1 200,-Ft + ÁFA + postaköltség
100 előfizető esetén 800,-Ft + ÁFA + postaköltség

1997-re megrendelem/megrendeljük példányban.

Kérjük, hogy e tájékoztatón, amely egyben megrendelő lap, jelezzék előfizetési szándékukat és postafordultával küldjék azt vissza levélben vagy telefaxon. A megrendelés kézhezvételét követően felvesszük Önt/Önöket előfizetőink jegyzékére és 1997 elején, amikor az előállítandó példányszámot meg tudjuk határozni, számlát küldünk az átutalandó összegről.

A megrendelő neve:

Város:

Utca, házszám:

A megrendelést az alábbi címre kérjük eljuttatni:

Országos Széchényi Könyvtár
Nemzetközi és kulturális kapcsolatok irodája
1827 Budapest
Tel: 155-6967
Fax: 202-0804